

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi kunnan peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista sekä lainoista annetun lain ja kunnallisten ja yksityisten oppilaitosten valtionavusta annetun lain 3 a §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi nykyistä peruskoulun ja yleisen kirjaston rakentamisen valtionrahoitusmenettelyä siten, että tehtäviä siirretään eräiltä osin valtion keskushallinnolta lääninhallitukselle ja eräiltä osin muu-

tetaan kustannusten rahoitustapaa. Samalla yksinkertaistetaan rakentamisen rahoitusta koskevia menettelytapoja.

Muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1982 alusta.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Nykyinen peruskoulu- ja kirjastorakennushankkeitten käsittely opetushallinnossa on monimutkainen. Tällä hallituksen esityksellä pyritään yksinkertaistamaan rakentamiseen liittyvää virastokäsittelyä. Samalla siirretään tehtäviä ja toimivaltaa valtionhallinnossa alaspäin.

Peruskoulun ja kirjaston rakentamiseen liittyvän valtionosuusmenettelyn keventämiseksi ehdotetaan nykyisiä selvityksiä yksinkertaistettavaksi, pienten rakentamishankkeiden käsittely ja valtionosuuksien myöntäminen siirrettäväksi lääninhallitukselle sekä käyttökustannusten ja perustamiskustannusten välistä rajanvetoa muutettavaksi siten, että erät määrältään vähäiset perustamiskustannukset luetaan käyttökustannuksiksi. Viimeksi mainitut hankkeet voitaisiin toteuttaa kunnan omalla päätöksellä. Kustannukset sisällytetään oppilas- tai asukaskohtaisiin käyttömenoihin valtionosuutta myönnettäessä.

Edellä esitettyjen kehittämislinjojen mukaisesti peruskoulu- ja kirjastorakennushankkeet

ehdotetaan lainsäädännössä jaettavaksi kolmeen ryhmään:

1) valtioneuvoston vuosittain vahvistaman markkamäärän kustannusarvioltaan alittavat hankkeet, joista aiheutuvat kustannukset luetaan käyttökustannuksiksi ja sisällytetään oppilas- tai asukaskohtaiseen valtionosuuteen;

2) kustannusarvioltaan valtioneuvoston vuosittain vahvistamien markkamäärien väliin jäävät hankkeet, jotka lääninhallitus käsittelee ja joihin se myöntää valtionosuuden ja lainan; sekä

3) suuret hankkeet, joiden kustannusarvio ylittää 2 kohdassa tarkoitettua markkamäärää ja joihin luvan myöntää opetusministeriö ja valtionosuuden ja lainan kouluhallitus.

Viranomaisten toimivallan jaon perustana ovat koko hankkeen ne kustannukset, jotka tämän lain mukaan oikeuttavat perustamiskustannusten valtionosuuteen.

Tämän lisäksi menettelyä ehdotetaan yksinkertaistettavaksi siten, että rakennushankkeen välittömästi liittyvien kunnossapitotöiden kustannukset sisällytetään perustamiskustannuksiin ja ensikertaisessa kalustamisessa ja va-

rustamisessa otetaan käyttöön normaalihintamenettely.

Järjestelyn käyttöönotto aiheuttaa myös tarvetta selvittää perustamiskustannusten jakautumista samassa kiinteistössä toimivan peruskoulun ja lukion kesken, koska lukion perustamiskustannuksiin valtio osallistuu käyttökustannuksiin luettavien vuokra-arvokustannusten kautta, mutta ei varsinaisiin perustamiskustannuksiin.

Niin sanottuihin elementtirakenteisiin ja siirtokelpoisiin peruskoulurakennuksiin myönnetään valtionrahoitus kiinteän rakennuksen rahoituksesta poikkeavalla tavalla. Valtionosuuden asemesta kunta saa tällaisessa tapauksessa korvausta vuotuisesta arvovähennyksestä ja neljän prosentin korkohyvityksen siitä lainan määrästä, joka kunnalla muutoin olisi oikeus saada. Tällaista menettelyä voidaan voimassa olevien säännösten mukaan väliaikaisesti kunnan omasta tahdosta käyttää myös vuosien 1979—83 aikana hankittavan kiinteän peruskoulurakennuksen perustamiskustannuksen osalta. Tätä poikkeusmenettelyä on tarkoitus jatkaa vuoteen 1985 saakka.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Menettelytapojen yksinkertaistaminen koulu- ja kirjastorakentamisessa vähentää työtä kunnallis- ja valtionhallinnossa. Tavoite saavutetaan erityisesti sillä, että ehdotetun markkamääräisen rajan alittavat hankkeet voidaan toteuttaa kunnan omalla päätöksellä. Ehdotuksella ei ole vaikutuksia henkilöstömääriin.

Kustannusarviot on tehty olettaen, että alle 100 000 markkaa maksaneet hankkeet olisivat käyttökustannusten valtionosuutena maksettavia. Ehdotusten vaikutukset kunnallistalouteen ja peruskoulun käyttö- ja perustamiskustannusten valtionosuuksiin voidaan arvioida seuraavasti:

Normaalihinnaltaan 100 000 markkaa alittaneiden vuosina 1978 ja 1979 käsiteltyjen yhteensä 426 peruskoulun rakennustyön yhteen-

laskettu normaalihinta oli 11,6 miljoonaa markkaa eli keskimäärin 5,8 miljoonaa markkaa vuotta kohden. Huomioon ottaen kustannusten nousu samoin kuin kunnossapitokustannusten osuuden siirto näiden hankkeitten kustannusten arvioidaan vuonna 1981 olevan 8 miljoonaa markkaa. Tämän summan siirtymisestä oppilaskohtaisiin käyttömenoihin olisi aiheutunut oppilaskohtaisen käyttömenojen keskimäärin 13 markan korotustarve (0,5 prosenttia) vuoden 1981 vahvistettuihin markkamääriin. Käyttökustannusten valtionosuuteen tarkoitetun määrärahan lisätarve on noin 6 miljoonaa markkaa. Vastaavasti peruskoulun perustamiskustannusten valtionosuuteen tarkoitetun määrärahan tarve vähentyy noin 5 miljoonaa markkaa ja lainamäärärahan tarve noin miljoona markkaa. Kirjastojen valtionosuuteen tarkoitettuihin määrärahoihin alle 100 000 markkaa maksavien hankkeitten sisällyttämisellä käyttökustannuksiin ei ole olennaista vaikutusta.

Suurimmat taloudelliset vaikutukset aiheuttavat ehdotuksesta, jonka mukaan luovutaan hallinnollisesti työlästä ja epätarkoituksenmukaisesta kunnossapitokustannusten osuuden erottamisesta perustamiskustannuksista. Laskelmien mukaan tästä aiheutuva peruskoulun perustamiskustannusten valtionosuuteen tarkoitettun määrärahan lisätarve vuodeksi 1981 olisi 10 miljoonaa markkaa ja lainamäärärahan lisätarve 3 miljoonaa markkaa. Vastaavasti oppilaskohtaiset käyttömenot alenisivat yhteensä 20 miljoona markkaa eli 33 markkaa oppilasta kohden. Käyttökustannusten valtionosuuteen tarkoitetun määrärahan tarve vähentyisi 14 miljoonaa markkaa kunnossapitokustannusten siirtymisestä perustamiskustannuksiin. Ehdotuksen vaikutus kirjaston valtionosuuteen tarkoitettuihin määrärahoihin on vähäinen.

Yhteensä ehdotukset edellyttäisivät peruskoulun perustamiskustannusten valtionosuuteen tarkoitettuun määrärahaan 5 miljoonan markan ja lainamäärärahaan 2 miljoonan markan lisäystä vuodessa. Vastaavasti oppilaskohtaisten käyttömenojen valtionosuusmäärärahan tarve vähenisi 8 miljoonaa markkaa vuodessa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakien perustelut

1.1. Laki kunnan peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista sekä lainoista annetun lain muuttamisesta

2 §. Pykälän 1 momentin ehdotettu muutos merkitsee vain mainittua rakentamisen valtionosuuksien käsittelyn edellyttämää teknistä muutosta.

Ehdotetun 3 momentin 3 kohdan nojalla sisällytetään kunnossapitotöiden kustannukset perustamiskustannuksiin silloin, kun ne liittyvät välittömästi rakennushankkeeseen. Menettelyn tarkoituksena on yksinkertaistaa rakennushankkeitten valtionosuuskäsittelyä varsinkin pienten hankkeiden osalta. Pykäläehdotuksen 3 momentin 4 kohdassa on käsitteistöä yhtenäistetty ja 5 kohdassa viittausta laajennettu.

Asukasmäärältään pienille ja samalla usein myös taloudelliselta kantokyvyltään heikoille kunnille voi jopa alle 100 000 markan suuristen perustamiskustannusten rahoitus tuottaa vaikeuksia. Käyttökustannusten yhteydessä suoritettava valtion rahoitus kertyy kunnan käytettäväksi täysimääräisenä vasta usean vuoden kuluttua. Rakennus- tai muun hankkeen aloittaminen vaatii kuitenkin välitöntä valtion rahoitusta, jota pienet kunnat eivät aina pysty omista varoistaan osoittamaan. Näiden kuntien mahdollisuudet rahoittaa hanke lainavaroin ovat myös olennaisesti keskimääräistä heikomat.

Lakiin ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka perusteella poikkeustapauksissa valtionosuus ja laina kunnalle voidaan suorittaa perustamiskustannusten valtionosuusperusteiden ja menettelytapojen mukaisena myös sellaisiin kustannuksiin, joiden valtionosuus normaalisti suoritettaisiin käyttökustannusten yhteydessä.

Edellä tarkoitettu poikkeusmenettely edellyttää kunnan tekemää erillistä hakemusta. Tällöin edellytetään, että sen jälkeen kun kunta on tehnyt valinnan, ratkaisua ei enää muuteta. Hakemus on tehtävä hyvissä ajoin ennen töiden tai hankintojen aloittamista. Tästä samoin kuin poikkeusmenettelyn edellytyksistä säädetäisiin tarkemmin asetuksella.

3 §. Ehdotuksessa pykälän 1 momentiksi on käsitteistöä selventäviä korjauksia ja rakennuslupa muutetaan rakentamisluvaksi sekä eh-

dotuksessa 2 momentiksi muutetaan viittaus koskemaan 2 §:n 3 momentin 4 kohtaa.

4 §. Pykälän 2 momentin 3 kohdan ehdotetut muutokset liittyvät 2 §:n 3 momenttiin tehtäviksi ehdotettuihin muutoksiin. Tämän kohdan perusteella ne kustannukset, jotka ovat enintään 2 §:n 3 momentissa tarkoitetun valtioneuvoiston vuosittain vahvistaman markkamäärän suuruisia, luetaan käyttökustannuksiksi.

5 §. Lukion vuokrista ja vuokra-arvoista johtuviin käyttökustannuksiin myönnetään valtionosuus todellisten menojen mukaan. Käytännössä on hankalaa ja epätarkoituksenmukaista, että kunnossapitotöistä johtuvat todelliset kustannukset joudutaan erikseen selvittämään vuokra-arvon määrittämiseksi. Tästä syystä ehdotetaan, että vuokra-arvoista johtuvaan valtionosuuteen oikeuttavaksi menoksi laskettaisiin vain pääomakorvauksista johtuvat menot ja kunnossapitotöiden kustannukset siirrettäisiin maksettaviksi muina lukion käyttömenoina.

7 §. Kirjastotilojen hankkimisen valtionrahoitusta koskevia menettelytapoja ehdotetaan muutettaviksi samalla tavalla kuin peruskoulutiloja koskevia vastaavia menettelytapoja.

8 §. Ehdotukseen sisältyvät säännökset siitä, miten kirjaston kustannukset luetaan perustamiskustannuksiksi ja käyttökustannuksiksi.

12 §. Muutokset johtuvat perustamiskustannusten valtionosuuksien myöntämistä koskevan toimivallan jakamisesta kouluhallituksen ja lääninhallitusten kesken ja käsittelyn yksinkertaistamisesta.

13 §. Pykälän ehdotettuun 1 momenttiin on tehty tarpeelliset viranomaisten toimivaltaa koskevat muutokset ja korjattu lakiviittaukset. Lisäksi ensikertaisessa kalustamisessa ja varustamisessa on tarkoitus ottaa käyttöön normaalihintamenettely. Kouluhallitus valmistelee erityyppisiä opetus- ja muita tiloja sekä kirjastotiloja varten tarpeellisen ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen luettelot. Näiden perusteella kouluhallitus vuosittain päättäisi erityyppisten tilojen ensikertaisen varustamisen normaalihinnasta, jonka mukaan valtionrahoitus myönnetään. Tämä menettely vähentää kalusto- ja varustehankintojen käsittelyyn liittyvää työmäärää. Pykälän 2 momenttiin on ehdotettu tehtäviksi teknisiä korjauksia. Lisäksi ehdotetaan, että kunnan omalla kustannuksellaan hankkimien rakennusten ensikertaiseen kalusta-

miseen ja muuhun varustamiseen voitaisiin myöntää valtionosuutta. Opetusministeriön lupaa edellyttäviin hankkeisiin voisi valtioneuvosto erityistapauksissa myöntää rahoitusta normaalihinnan ylittäviinkin kustannuksiin. Muiden osalta kustannus lasketaan normaalihinnasta. Tämä on välttämätöntä siitä syystä, että tarvittava määräraha on jaettu kiintiöiksi lääneittäin. Näihin olisivat lääninhallitukset sidottuja. Luvan raukeamista koskeva säännös vastaa asiasisällöltään aikaisempia säännöksiä.

14 §. Ehdotuksen mukaan lääninhallitus päättää valtionosuuden ja kuoletuslainan myöntämisestä silloin, kun se päättää toteuttamisohjelman hyväksymisestä. Lääninhallitus voisi myös hyväksyä toteuttamisohjelmia, joiden toteuttamiseen hyväksymisvuoden määräraha-kiintiö ei riitä. Tällaisen toteuttamisohjelman perusteella rahoituspäätös voidaan tehdä kahden vuoden kuluessa, minkä jälkeen toteuttamisohjelman hyväksyminen raukeaisi.

17 §. Nykyisessä lainsäädännössä on määritelty kiinteistön hoito- ja ylläpitokustannusten jakaminen peruskoulun ja lukion kesken silloin, kun ne toimivat samassa rakennuksessa. Ehdotukseen on sisällytetty säännös myös perustamiskustannusten jaosta. Tarve erottaa nämä kustannukset toisistaan johtuu siitä, että peruskoulu ja lukio käyttävät osittain samoja tiloja ja perustamiskustannusten rahoitusjärjestelmät ovat erilaisia.

24 §. Niin sanottujen siirtokelpoisten peruskoulurakennusten rahoituksessa käytettyä rahoitusjärjestelyä voidaan kunnan pyynnöstä käyttää tilapäisesti myös kiinteiden tilojen hankintaan. Rakennustarpeen tyydyttämiseksi on katsottu tarkoituksenmukaiseksi ehdottaa menettelyn jatkamista koskemaan rakennusten hankkimista vuoteen 1985 saakka.

Uusien peruskoulutilojen tarve samoin kuin vanhojen koulujen saneeraustarve on viime vuosina ollut suurempi kuin mihin opetusministeriö on voinut myöntää rakentamislupia. Jälkikäiteisrahoitus on tähän saakka rajoittunut omien peruskoulurakennusten hankkimiseen. Rahoitusmuodon joustavuuden vuoksi järjestelyä ehdotetaan laajennettavaksi siten, että opetusministeriön lupaa vaativien suurten hankkeiden rahoituksessa rahoitusmuoto laajennetaan käsittämään myös muunlainen peruskoulun huonetilojen hankkiminen ja perusparannukset sekä näihin liittyvät muut perustamistoimenpiteet.

Voimaantulosäännökset. Koska perustamiskustannusten rahoitusjärjestelyt riippuvat valtion tulo- ja menoarvioista ja kuntien talousarvioista, jotka ovat kalenterivuoteen sidottuja, ehdotetaan laki tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1982.

1.2. Laki kunnallisten ja yksityisten oppikoulujen valtionavusta annetun lain 3 a §:n muuttamisesta

3 a §. Nykyisin edellytetään, että oppikoulun koulurakennuksen laajentamiseen ja uuden koulurakennuksen rakentamiseen on hankittava opetusministeriön lupa uhalla, että koululle muutoin tuleva valtionapu voidaan lakkauttaa tai evätä osittain tai kokonaan. Kun samassa rakennuksessa lukion kanssa usein on peruskoulu tai kirjasto, on tarkoituksenmukaista, että yhdenmukaisesti valtionosuuden myöntämistä koskevan päätöksen kanssa tehdään myös päätös lukiotilojen rakentamista koskevan luvan myöntämisestä silloin, kun lääninhallitus myöntää valtionosuuden peruskoulua tai kirjastoa varten. Tästä syystä ehdotetaan tähän lainkohdtaan lisättäväksi 2 momentti.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Lakiehdotukset edellyttävät tehtäviksi vastaavat muutokset asetuksiin. Muutettavia asetuksia ovat kunnan peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista sekä lainoista annettu asetus (1118/78), kunnallisista ja yksityisistä oppikouluista annettu asetus (444/70) sekä kansalais- ja työväenopistojen valtionavusta annettu asetus (386/63).

Luonnokset mainittujen asetusten muuttamiseksi toimitetaan eduskunnalle tarvittaessa erikseen.

3. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1982. Kuntien ja valtion talousarviot edellyttävät kalenterivuoden mukaista menettelyä, joten vuoden vaihde on tarkoituksenmukainen voimaantuloajankohta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

kunnan peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista sekä lainoista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kunnan peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista sekä lainoista 28 päivänä joulukuuta 1978 annetun lain (1112/78) 2 §:n 1 momentti sekä 3 momentin johdantokappale ja 3 ja 4 kohta, 3 §, 4 §:n 2 momentin 3 kohta ja 3 momentti, 5 §:n 2 momentin 2 kohta, 7 §:n 1 momentti sekä 2 momentin johdantokappale ja 3 ja 4 kohta, 8 §:n 2 momentti, 12 §:n 1 momentin johdantokappale ja 3, 4 ja 6 kohta sekä 2—4 momentti, 13 ja 14 §, 17 §:n 1 momentti ja 24 §, sekä

lisätään lain 2 §:n 3 momenttiin uusi 5 kohta, 2 §:ään uusi 4 momentti ja 7 §:n 2 momenttiin uusi 5 kohta seuraavasti:

2 §

Kunta saa valtionosuutta 3 momentissa mainittuihin perustamiskustannuksiin sekä kuoletuslainaa 3 momentin 1—3 kohdassa mainittuihin ja niihin liittyviin 5 kohdassa tarkoitettuihin perustamiskustannuksiin kuntien kantokyluokituksen mukaan seuraavasti:

Kantokyluokka	Valtionosuus prosentteina	Kuoletuslaina prosentteina
1	77—93	21— 5
2	69	20
3	61	19
4	53	18
5	45	17
6	37	16
7	29	15
8	21	14
9	13	13
10	5	12

Valtionosuuteen oikeuttavina peruskoulun perustamiskustannuksina pidetään kustannuksia, joiden perusteena olevan hankkeen kustannusarvio ylittää valtioneuvoston vuosittain etukäteen vahvistaman markkamäärän ja jotka aiheutuvat:

3) edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin välittömästi liittyvistä kunnosapitotöistä;

4) asianomaisen viranomaisen hyväksymän hankintaohjelman mukaisesta peruskoulun huonetilojen ensikertaisesta kalustamisesta ja varustamisesta opetusvälinein ja muulla irtaimistolla lukuun ottamatta kulutustarvikkeiden perusvarastoja; sekä

5) edellä 1—4 kohdassa mainittujen toimenpiteiden suunnittelusta ja valvonnasta.

Kantokyluokkaan 1 kuuluvan kunnan hakemuksesta voidaan kuitenkin 3 momentin mukaisena valtionosuuteen oikeuttavana hankkeena pitää myös kustannusarvioltaan enintään 3 momentin johdantokappaleessa tarkoitetun markkamäärän suuruista hanketta, jos sen rahoitus kunnan pienen asukasmäärän ja taloudellisten voimavarojen vähäisyyden vuoksi muodostuisi kunnan taloudelle erityisen rasittavaksi. Tässä tarkoitettua valtion rahoituksesta säädetään tarkemmin asetuksella.

3 §

Milloin peruskoulua varten hankitaan elementtirakenteinen, siirtokelpoinen ja myöhemmin siirrettäväksi tarkoitettu rakennus, joka perustusten osalta voi olla myös paikalla tehty, kunnalla on koulurakennuksen rakentamiskustannuksiin myönnettävän valtionosuuden sijasta oikeus saada vuosittain sitä vastaavasti valtionosuutta vuotuisesta arvonnvähennyksestä. Arvonnvähennys lasketaan valtioneuvoston vahvistamien perusteiden mukaan 13 §:ssä tarkoitettuihin normaalihinnoihin rajoitettujen rakennuskustannusten määrästä. Kunnalla on oikeus saada 2 §:n 1 momentissa tarkoitetun kuoletuslainan sijasta neljän prosentin suuruinen vuotuinen korkohyvitys laskettuna siitä lainan määrästä, joka kunnalla muutoin olisi oikeus saada mainitun lainkohdan mukaan. Valtion rahoitusta ei kuitenkaan myönnetä siltä ajalta, jona rakennus ei ole koulun käytössä, eikä sen jälkeen, kun rakennuksen hankintakustannusten on katsottava tulleen täysin kuoletetuiksi.

Tässä pykälässä tarkoitetun valtion rahoituksen saamiseksi ei tarvita opetusministeriön rakentamislupaa.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun valtion rahoituksen tuella hankitun peruskoulurakennuksen ensikertaiseen kalustamiseen ja varustamiseen tarpeellisin opetusvälinein myönnetään 2 §:n 3 momentin 4 kohdan mukaisesti valtionosuutta.

4 §

Valtionosuuteen oikeuttaviksi peruskoulun käyttökustannuksiksi luetaan:

3) perustamiskustannukset, joiden perusteena olevan hankkeen kustannusarvio on enintään 2 §:n 3 momentin johdantokappaleessa tarkoitetun markkamäärän suuruinen, sekä muut peruskoulun käyttömenot, joihin ei lueta rakennuspääoman korkoja ja kuoletuksia, lainojen hoitomenoja, koululautakunnasta ja sen toimistosta johtuvia menoja, oppilaiden terveydenhoidon, hampaanhoidon ja kesäsiirtolan menoja; käyttömenoihin ei myöskään lueta kustannuksia, jotka 2 §:n 3 tai 4 momentin mukaan luetaan perustamiskustannuksiksi.

Edellä 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettujen käyttömenojen oppilasta kohti lasketun määrän valtioneuvosto vahvistaa etukäteen vuosittain tarpeelliseksi katsomiensa todennäköisten keskimääräisten kustannusten perusteella asutuksen ja kouluverkon rakenteen puolesta eri tyyppisiä kuntia varten. Milloin kustannustaso on olennaisesti muuttunut siitä tasosta, minkä perusteella käyttömenojen oppilasta kohti laskettu määrä on vahvistettu, valtioneuvosto tarkistaa niiden määrän kalenterivuoden päätyttyä kustannustason muutosta vastaavasti.

5 §

Valtionosuuteen oikeuttaviksi lukion käyttökustannuksiksi luetaan:

2) vuokrista ja vuokra-arvojen pääomakorvauksista johtuvat käyttökustannukset; sekä

7 §

Kunta saa valtionosuutta 2 momentissa mainittuihin perustamiskustannuksiin 5—93 prosenttia sekä kuoletuslainaa 2 momentin 1—3

kohdassa mainittuihin ja niihin liittyviin 5 kohdassa tarkoitettuihin perustamiskustannuksiin 5—21 prosenttia kunnan kantokykyluokasta riippuen 2 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti.

Valtionosuuteen oikeuttavina kirjaston perustamiskustannuksina pidetään kustannuksia, joiden perusteena olevan hankkeen kustannusarvio ylittää valtioneuvoston vuosittain vahvistaman markkamäärän ja jotka aiheutuvat:

3) edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin välittömästi liittyvistä kunnossapitotöistä;

4) asianomaisen viranomaisen hyväksymän hankintaohjelman mukaisesti kirjaston huoneilojen ensikertaisesta kalustamisesta ja varustamisesta kirjastovälinein ja muulla irtaimistolla lukuun ottamatta kirjahankintoja ja kulu-
tustarvikkeiden perusvarastoja; sekä

5) edellä 1—4 kohdassa mainittujen toimenpiteiden suunnittelusta ja valvonnasta.

8 §

Valtionosuuteen oikeuttaviksi kirjaston käyttömenoiksi ei lueta kirjastolautakunnasta ja sen toimistosta aiheutuvia kustannuksia, lainojen hoitomenoja, rakennuspääoman korkoja ja kuoletuksia eikä kustannuksia, jotka 7 §:n 2 momentin mukaan luetaan perustamiskustannuksiksi. Käyttömenoihin luetaan perustamiskustannukset, joiden perusteena olevan hankkeen kustannusarvio on enintään 7 §:n 2 momentissa tarkoitetun markkamäärän suuruinen.

12 §

Jos perustamishanke, jonka kustannuksia pidetään 2 §:n 3 momentin tai 7 §:n 2 momentin mukaan valtioneuvoston oikeuttavina perustamiskustannuksina, katsotaan tarpeelliseksi, on tutkimuksen pohjalta laadittava ja toimitettava 2 momentissa tarkoitetulle viranomaiselle hanketta koskeva toteuttamisohjelma, jonka tulee sisältää:

3) pääpiirustukset ja rakennustapaselostukset;

4) edellä 2 §:n 3 momentin 4 kohdassa ja 7 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettujen kalusteiden ja muun irtaimiston pääpiirteittäiset hankintaohjelmat;

6) arvio hankkeen perustamiskustannuksista. Toteuttamisohjelman hyväksyy kouluhallitus. Jos toteuttamisohjelmassa tarkoitettua hankkeen kustannusarvio ilman 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua hankintaohjelmasta aiheutuvia kustannuksia alittaa valtioneuvoston vuosittain vahvistaman markkamäärän, hyväksyy toteuttamisohjelman kuitenkin lääninhallitus.

Edellä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa mainitut selvitykset tulee toimittaa erikseen ennen muita käsiteltäviksi, jollei kouluhallitus tai lääninhallitus toisin määrää. Edellä 1 momentin 4 kohdassa mainittu hankintaohjelma voidaan toimittaa erikseen hyväksyttäväksi.

Milloin hyväksyttyyn toteuttamisohjelmaan osoittautuu tarpeelliseksi tehdä muutos, joka ei ole vähäinen, on se viivytystä saatettava kouluhallituksen tai lääninhallituksen hyväksyttäväksi.

13 §

Valtioneuvosto määrää vuosittain ne yleiset perusteet, joita noudattaen kouluhallituksen ja lääninhallituksen on hyväksyttävä rakennuksen piirustukset ja rakennustapaselostukset sekä määrättävä rakennuksen valtionosuuden ja kuoletuslainan perusteena olevat normaalihinnat. Kouluhallitus määrää vuosittain ne perusteet, joita noudattaen kouluhallitus tai lääninhallitus hyväksyy 2 §:n 3 momentin 4 kohdassa ja 7 §:n 2 momentin 4 kohdassa mainittua ensikertaista kalustamista ja varustamista koskevat hankintaohjelmat ja määrää niiden valtionosuuden perustana olevat normaalihinnat. Normaalihintojen perusteet on määrättävä niin, että normaalihinnat vastaavat käypiä keskimääräisiä kustannuksia.

Edellä 2 §:n 3 momentin 1—3 ja 5 kohdassa sekä 7 §:n 2 momentin 1—3 ja 5 kohdassa tarkoitetuista toimenpiteistä aiheutuviin perustamiskustannuksiin myönnettävän valtionosuuden ja kuoletuslainan saamisen ehtona on, että kunta on saanut opetusministeriöltä rakentamisluvan mainituissa lainkohdissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin ryhtymiseen. Milloin toteuttamisohjelman hyväksyy 12 §:n 2 momentin mukaan lääninhallitus, on toteuttamisohjelman hyväksyminen rakentamisluvan sijasta perustamiskustannuksiin myönnettävän valtionosuuden ja kuoletuslainan saamisen ehtona.

Milloin rakennuksen rakentamiskustannukset tai niitä vastaavat kustannukset ylittävät nor-

maaliinnan, valtion rahoitus on laskettava normaalihinnasta. Milloin hankkeeseen tarvitaan opetusministeriön lupa, valtioneuvosto voi erityistapauksissa myöntää rahoitusta normaalihinnan ylittäviinkin kustannuksiin.

Jollei lupapäätöksessä ole toisin määrätty, lupa raukeaa, jos työtä, jota varten lupa on myönnetty, ei ole aloitettu viimeistään sen kalenterivuoden loppuun mennessä, jonka aikana luvan myöntämisestä on kulunut kaksi vuotta.

14 §

Milloin lääninhallitus on päättänyt toteuttamisohjelman hyväksymisestä, sen asiana on myös päättää valtionosuuden ja kuoletuslainan myöntämisestä toteuttamisohjelmassa tarkoitettua toimenpiteen perustamiskustannuksiin. Valtionosuutta ja kuoletuslainaa ei voida myöntää sellaisen toteuttamisohjelman perusteella, jonka hyväksymisestä on kulunut enemmän kuin kaksi vuotta.

Lääninhallitus voi vuosittain myöntää valtionosuutta ja kuoletuslainaa enintään tulo- ja menoarviossa osoitetuissa rajoissa kouluhallituksen lääninhallitukselle osoittamaa määrärahaikiintiötä vastaavasti.

17 §

Milloin peruskoulu ja lukio toimivat samassa rakennuksessa, luetaan koulun perustamiskustannuksista sekä kiinteistön hoito- ja ylläpitokustannuksista kummankin koulun kustannuksiksi oppilasmäärien suhteen perusteella laskettu osuus.

24 §

Vuosien 1979—85 aikana hankittavien peruskoulun huonetilojen ja niissä tehtävistä perusparannuksista sekä mainittuihin hankkeisiin liittyvistä 2 §:n 3 momentissa tarkoitetuista muista toimenpiteistä aiheutuviin perustamiskustannuksiin myönnettävän valtionosuuden ja kuoletuslainan sijasta kunta, joka sitä haluaa, saa 3 §:ssä tarkoitettua valtionrahoituksen siinäkin tapauksessa, että rakennus ei ole elementtirakenteinen eikä siirtokelpoinen, jos opetusministeriö on myöntänyt tässä tarkoitettua rahoitusta edellyttävän rakentamisluvan ja hanke kustannusarvionsa puolesta 13 §:n 2 momentin nojalla kuuluu opetusministeriön luvalla toteutettaviin hankkeisiin.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1982.

Tämän lain voimaantultua valtioneuvosto vahvistaa tarvittaessa sen estämättä, mitä muuten on säädetty, vuotta 1982 koskevien mui-

den käyttömenojen oppilasta tai asukasta kohti lasketun määrän uudelleen.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki

kunnallisten ja yksityisten oppikoulujen valtionavusta annetun lain 3 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään kunnallisten ja yksityisten oppikoulujen valtionavusta 26 päivänä heinäkuuta 1968 annetun lain 3 a §:ään, sellaisena kuin se on 16 päivänä tammikuuta 1976 annetussa laissa (28/76), uusi näin kuuluva 2 momentti:

3 a §

Milloin oppikoulu ja peruskoulu tai kirjasto toimivat samassa rakennuksessa ja rakennustyö kohdistuu oppikoulun lisäksi peruskoulun tai kirjaston tiloihin, luvan rakentamiseen tai laajentamiseen antaa lääninhallitus, jos hankkeen kokonaiskustannusarvion suuruuden perusteella

sen käsittely kunnan peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista sekä lainoista annetun lain 12 §:n 2 momentin nojalla kuuluisi lääninhallitukselle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1982.

Helsingissä 2 päivänä lokakuuta 1981

Tasavallan Presidentin estyneenä ollessa

Pääministeri

MAUNO KOIVISTO

Opetusministeri *Pär Stenbäck*

1.

Laki

kunnan peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista sekä lainoista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kunnan peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista sekä lainoista 28 päivänä joulukuuta 1978 annetun lain (1112/78) 2 §:n 1 momentti sekä 3 momentin johdantokappale ja 3 ja 4 kohta, 3 §, 4 §:n 2 momentin 3 kohta ja 3 momentti, 5 §:n 2 momentin 2 kohta, 7 §:n 1 momentti sekä 2 momentin johdantokappale ja 3 ja 4 kohta, 8 §:n 2 momentti, 12 §:n 1 momentin johdantokappale ja 3, 4 ja 6 kohta sekä 2—4 momentti, 13 ja 14 §, 17 §:n 1 momentti ja 24 §, sekä

lisätään lain 2 §:n 3 momenttiin uusi 5 kohta, 2 §:ään uusi 4 momentti ja 7 §:n 2 momenttiin uusi 5 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Kunta saa valtionosuutta 3 momentissa mainittuihin perustamiskustannuksiin sekä kuole-tuslainaa 3 momentin 1 ja 2 kohdassa mainit-tuihin ja niihin liittyviin 4 kohdassa tarkoi-ttuihin perustamiskustannuksiin kuntien kanto-kykyluokituksen mukaan seuraavasti:

Kantokyy- luokka	Valtionosuus prosentteina	Kuole-tuslaina prosentteina
1	77—93	21— 5
2	69	20
3	61	19
4	53	18
5	45	17
6	37	16
7	29	15
8	21	14
9	13	13
10	5	12

Valtionosuuteen oikeuttavina peruskoulun perustamiskustannuksina pidetään kustannuk-sia, jotka aiheutuvat:

Ehdotus

2 §

Kunta saa valtionosuutta 3 momentissa mai-nittuihin perustamiskustannuksiin sekä kuole-tuslainaa 3 momentin 1—3 kohdassa mainit-tuihin ja niihin liittyviin 5 kohdassa tarkoi-tettuihin perustamiskustannuksiin kuntien kan-tokykyluokituksen mukaan seuraavasti:

Kantokyy- luokka	Valtionosuus prosentteina	Kuole-tuslaina prosentteina
1	77—93	21— 5
2	69	20
3	61	19
4	53	18
5	45	17
6	37	16
7	29	15
8	21	14
9	13	13
10	5	12

Valtionosuuteen oikeuttavina peruskoulun perustamiskustannuksina pidetään kustannuk-sia, joiden perusteena olevan bankkeen kustan-nusarvio ylittää valtioneuvoston vuosittain etu-käteen vahvistaman markkamäärän, ja jotka aiheutuvat:

3) edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin välittömästi liittyvistä kunnos-sapitotoista;

Voimassa oleva laki

3) asianomaisen viranomaisen hyväksymän suunnitelman mukaisesta peruskoulun huonetilojen ensikertaisesta kalustamisesta ja varustamisesta opetusvälinein ja muulla irtaimistolla lukuun ottamatta kulutustarvikkeiden perusvarastoja; sekä

4) edellä 1—3 kohdassa mainittujen toimenpiteiden suunnittelusta ja valvonnasta.

3 §

Milloin peruskoulua varten hankitaan elementtirakenteinen, siirtokelpoinen ja myöhemmin siirrettäväksi tarkoitettu rakennus, joka perusrakenteiden osalta voi olla myös paikalla tehty, kunnalla on koulurakennuksen rakentamiskustannuksiin myönnettävän valtionosuuden sijasta oikeus saada vuosittain sitä vastaavasti valtionosuutta vuotuisesta arvonnähennyksestä, joka lasketaan valtioneuvoston vahvistamien perusteiden mukaan 13 §:ssä tarkoitettuun normaalihinnoin rajoitettujen rakennuskustannusten määrästä, sekä 2 §:n 1 momentissa tarkoitettun kuoletuslainan sijasta neljän prosentin suuruinen vuotuinen korkohyvitys laskettuna siitä lainan määrästä, joka kunnalla muutoin olisi oikeus saada mainitun momentin mukaan. Valtion rahoitusta ei kuitenkaan myönnetä siltä ajalta, jona rakennus ei ole koulun käytössä, eikä sen jälkeen kun rakennuksen hankintakustannusten on katsottava tulleen täysin kuoletetuiksi. Tässä pykälässä tarkoitettun valtion rahoituksen saamiseksi ei tarvita opetusministeriön rakennuslupaa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun valtion rahoituksen tuella hankitun peruskoulurakennuksen ensikertaiseen kalustamiseen ja varustamiseen tarpeellisin opetusvälinein myönnetään 2 §:n 3 momentin 3 kohdan mukaisesti valtionosuutta.

Ehdotus

4) asianomaisen viranomaisen hyväksymän *hankintaohjelman* mukaisesta peruskoulun huonetilojen ensikertaisesta kalustamisesta ja varustamisesta opetusvälinein ja muulla irtaimistolla lukuun ottamatta kulutustarvikkeiden perusvarastoja; sekä

5) edellä 1—4 kohdassa mainittujen toimenpiteiden suunnittelusta ja valvonnasta.

Kantokykyluokkaan 1 kuuluvan kunnan hakemuksesta voidaan kuitenkin 3 momentin mukaisena valtionosuuteen oikeuttavana hankkeena pitää myös kustannusarvioltaan enintään 3 momentin johdantokappaleessa tarkoitettun markkäärän suuruisia hanketta, jos sen rahoitus kunnan pienen asukasmäärän ja taloudellisten voimavarojen vähäisyyden vuoksi muodostuisi kunnan taloudelle erityisen rasittavaksi. Tässä tarkoitusta valtion rahoituksesta säädetään tarkemmin asetuksella.

3 §

Milloin peruskoulua varten hankitaan elementtirakenteinen, siirtokelpoinen ja myöhemmin siirrettäväksi tarkoitettu rakennus, joka *perustusten* osalta voi olla myös paikalla tehty, kunnalla on koulurakennuksen rakentamiskustannuksiin myönnettävän valtionosuuden sijasta oikeus saada vuosittain sitä vastaavasti valtionosuutta vuotuisesta arvonnähennyksestä. *Arvonnähennys* lasketaan valtioneuvoston vahvistamien perusteiden mukaan 13 §:ssä tarkoitettuun normaalihinnoin rajoitettujen rakennuskustannusten määrästä. *Kunnalla on oikeus saada* 2 §:n 1 momentissa tarkoitettun kuoletuslainan sijasta neljän prosentin suuruinen vuotuinen korkohyvitys laskettuna siitä lainan määrästä, joka kunnalla muutoin olisi oikeus saada mainitun *lainkohdan* mukaan. Valtion rahoitusta ei kuitenkaan myönnetä siltä ajalta, jona rakennus ei ole koulun käytössä, eikä sen jälkeen, kun rakennuksen hankintakustannusten on katsottava tulleen täysin kuoletetuiksi. Tässä pykälässä tarkoitettun valtion rahoituksen saamiseksi ei tarvita opetusministeriön *rakentamislupaa*.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun valtion rahoituksen tuella hankitun peruskoulurakennuksen ensikertaiseen kalustamiseen ja varustamiseen tarpeellisin opetusvälinein myönnetään 2 §:n 3 momentin 4 kohdan mukaisesti valtionosuutta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

Valtionosuuteen oikeuttaviksi peruskoulun
käyttökustannuksiksi luetaan:

3) muut peruskoulun käyttömenot, joihin ei lueta rakennuspääoman korkoja ja kuoletuksia, lainojen hoitomenoja, koululautakunnasta ja sen toimistosta johtuvia menoja eikä oppilaiden terveydenhoidon, hampaanhoidon ja kesäsiirtolan menoja.

Edellä 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettujen *muiden* käyttömenojen oppilasta kohti lasketun määrän valtioneuvosto vahvistaa etukäteen vuosittain tarpeellisiksi katsomiensa todennäköisten keskimääräisten kustannusten perusteella asutuksen ja kouluverkon rakenteen puolesta eri tyyppisiä kuntia varten. Milloin kustannustaso on olennaisesti muuttunut siitä tasosta, minkä perusteella *muiden* käyttömenojen oppilasta kohti laskettu määrä on vahvistettu, valtioneuvosto tarkistaa niiden määrän kalenterivuoden päätyttyä kustannustason muutosta vastaavasti.

3) *perustamiskustannukset, joiden perusteena olevan hankkeen kustannusarvio on enintään 2 §:n 3 momentin johdantokappaleessa tarkoitettun markkamäärän suuruinen, sekä* muut peruskoulun käyttömenot, joihin ei lueta rakennuspääoman korkoja ja kuoletuksia, lainojen hoitomenoja, koululautakunnasta ja sen toimistosta johtuvia menoja, oppilaiden terveydenhoidon, hampaanhoidon ja kesäsiirtolan menoja; *käyttömenoihin ei myöskään lueta kustannuksia, jotka 2 §:n 3 tai 4 momentin mukaan luetaan perustamiskustannuksiksi.*

Edellä 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettujen käyttömenojen oppilasta kohti lasketun määrän valtioneuvosto vahvistaa etukäteen vuosittain tarpeellisiksi katsomiensa todennäköisten keskimääräisten kustannusten perusteella asutuksen ja kouluverkon rakenteen puolesta eri tyyppisiä kuntia varten. Milloin kustannustaso on olennaisesti muuttunut siitä tasosta, minkä perusteella käyttömenojen oppilasta kohti laskettu määrä on vahvistettu, valtioneuvosto tarkistaa niiden määrän kalenterivuoden päätyttyä kustannustason muutosta vastaavasti.

5 §

Valtionosuuteen oikeuttaviksi lukion käyttö-
kustannuksiksi luetaan:

2) vuokrasta ja vuokra-arvoista johtuvat
käyttökustannukset; sekä

2) vuokrasta ja *vuokra-arvojen pääomakor-
vauksista* johtuvat käyttökustannukset; sekä

7 §

Kunta saa valtionosuutta 2 momentissa mainittuihin perustamiskustannuksiin 5—93 prosenttia sekä kuoletuslainaa 2 momentin 1 ja 2 kohdassa mainittuihin ja niihin liittyviin 4 kohdassa tarkoitettuihin perustamiskustannuksiin 5—21 prosenttia 2 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti *kunnan kantokykyluokasta riippuen*.

Valtionosuuteen oikeuttavina kirjaston perustamiskustannuksina pidetään kustannuksia, jotka aiheutuvat:

7 §

Kunta saa valtionosuutta 2 momentissa mainittuihin perustamiskustannuksiin 5—93 prosenttia sekä kuoletuslainaa 2 momentin 1—3 kohdassa mainittuihin ja niihin liittyviin 5 kohdassa tarkoitettuihin perustamiskustannuksiin 5—21 prosenttia *kunnan kantokykyluokasta riippuen* 2 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti.

Valtionosuuteen oikeuttavina kirjaston perustamiskustannuksina pidetään kustannuksia, *joiden perusteena olevan hankkeen kustannus-*

Voimassa oleva laki

3) asianomaisen viranomaisen hyväksymän suunnitelman mukaisesti kirjaston huonetilojen ensikertaisesta kalustamisesta ja varustamisesta kirjastovälinein ja muulla irtaimistolla lukuun ottamatta kirjahankintoja ja kulutustarvikkeiden perusvarastoja; sekä

4) edellä 1—3 kohdassa mainittujen toimenpiteiden suunnittelusta ja valvonnasta.

Valtionosuuteen oikeuttaviksi kirjaston käyttömenoina ei lueta kirjastolautakunnasta ja sen toimistosta aiheutuvia kustannuksia, lainojen hoitomenoja eikä rakennuspääoman korkoja ja kuoletuksia.

12 §

Jos perustamishanke katsotaan tarpeelliseksi, on tutkimuksen pohjalta laadittava ja toimitettava kouluhallitukselle toimenpidettä koskeva toteuttamisohjelma, jonka tulee sisältää:

3) luonnospiirustukset ja rakennustapaselostukset;

4) edellä 2 §:n 3 momentin 3 kohdassa ja 7 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettujen kalusteiden ja muun irtaimiston pääpiirteittäiset hankintaohjelmat;

6) arviot hankkeen perustamis- ja vuotuisista käyttökustannuksista sekä ensiksi mainittujen jakautumisesta niille vuosille, joiden aikana hanke toteutetaan.

Ehdotus

arvio ylittää valtioneuvoston vuosittain vahvistaman markkamäärän, ja jotka aiheutuvat:

3) edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin välittömästi liittyvistä kunnossapitotöistä;

4) asianomaisen viranomaisen hyväksymän hankintaohjelman mukaisesti kirjaston huonetilojen ensikertaisesta kalustamisesta ja varustamisesta kirjastovälinein ja muulla irtaimistolla lukuun ottamatta kirjahankintoja ja kulutustarvikkeiden perusvarastoja; sekä

5) edellä 1—4 kohdassa mainittujen toimenpiteiden suunnittelusta ja valvonnasta.

8 §

Valtionosuuteen oikeuttaviksi kirjaston käyttömenoina ei lueta kirjastolautakunnasta ja sen toimistosta aiheutuvia kustannuksia, lainojen hoitomenoja, rakennuspääoman korkoja ja kuoletuksia eikä kustannuksia, jotka 7 §:n 2 momentin mukaan luetaan perustamiskustannuksiksi. Käyttömenoihin luetaan perustamiskustannukset, joiden perusteena olevan hankkeen kustannusarvio on enintään 7 §:n 2 momentissa tarkoitettun markkamäärän suuruinen.

12 §

Jos perustamishanke, jonka kustannuksia pidetään 2 §:n 3 momentin tai 7 §:n 2 momentin mukaan valtionosuuteen oikeuttavina perustamiskustannuksina, katsotaan tarpeelliseksi, on tutkimuksen pohjalta laadittava ja toimitettava 2 momentissa tarkoitettulle viranomaiselle hanketta koskeva toteuttamisohjelma, jonka tulee sisältää:

3) pääpiirustukset ja rakennustapaselostukset;

4) edellä 2 §:n 3 momentin 4 kohdassa ja 7 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettujen kalusteiden ja muun irtaimiston pääpiirteittäiset hankintaohjelmat;

6) arvio hankkeen perustamiskustannuksista.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Edellä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa mainitut selvitykset tulee toimittaa erikseen ennen muita käsiteltäviksi ja 4 kohdassa mainitut selvitykset pääpiirustusten yhteydessä käsiteltäviksi.

Sen jälkeen kun ehkä tarpeellinen lisäselvitys on saatu, kouluhallitus päättää toteuttamisohjelman hyväksymisestä.

Milloin hyväksyttyyn toteuttamisohjelmaan osoittautuu tarpeelliseksi tehdä muutos, joka ei ole vähäinen, on se viivytystä saatettava kouluhallituksen hyväksyttäväksi. Vähäiset samoin kuin yleisestä kustannustason muuttumisesta aiheutuvat muutokset perustamis- ja käyttökustannusten arvioihin saadaan selvittää 13 §:n 1 momentissa mainitussa yhteydessä.

13 §

Toteuttamisohjelman tultua hyväksytyksi on kouluhallitukselle toimitettava pääpiirustukset ja työselitykset.

Valtioneuvosto määrää vuosittain ne yleiset perusteet, joita noudattaen kouluhallituksen on hyväksyttävä rakennuksen piirustukset ja työselitykset sekä määrättävä rakennuksen valtionosuuden ja kuoleuslainan perusteena olevat normaalihinnat. Normaalihintojen yleiset perusteet on niin määrättävä, että normaalihinnat vastaavat käypiä keskimääräisiä kustannuksia.

Toteuttamisohjelman hyväksyy kouluhallitus. Jos toteuttamisohjelmassa tarkoitetun hankkeen kustannusarvio ilman 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetusta hankintaohjelmasta aiheutuvia kustannuksia alittaa valtioneuvoston vuosittain vahvistaman markkamäärän, hyväksyy toteuttamisohjelman kuitenkin lääninhallitus.

Edellä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa mainitut selvitykset tulee toimittaa erikseen ennen muita käsiteltäviksi, jollei kouluhallitus tai lääninhallitus toisin määrää. Edellä 1 momentin 4 kohdassa mainittu hankintaohjelma voidaan toimittaa erikseen hyväksyttäväksi.

Milloin hyväksyttyyn toteuttamisohjelmaan osoittautuu tarpeelliseksi tehdä muutos, joka ei ole vähäinen, on se viivytystä saatettava kouluhallituksen tai lääninhallituksen hyväksyttäväksi.

13 §

Valtioneuvosto määrää vuosittain ne yleiset perusteet, joita noudattaen kouluhallituksen ja lääninhallituksen on hyväksyttävä rakennuksen piirustukset ja rakennustapaselostukset sekä määrättävä rakennuksen valtionosuuden ja kuoleuslainan perusteena olevat normaalihinnat. Kouluhallitus määrää vuosittain ne perusteet, joita noudattaen kouluhallitus tai lääninhallitus hyväksyy 2 §:n 3 momentin 4 kohdassa ja 7 §:n 2 momentin 4 kohdassa mainittua ensikertaista kalustamista ja varustamista koskevat hankintaohjelmat ja määrää niiden valtionosuuden perustana olevat normaalihinnat. Normaalihintojen perusteet on määrättävä niin, että normaalihinnat vastaavat käypiä keskimääräisiä kustannuksia.

Edellä 2 §:n 3 momentin 1—3 ja 5 kohdassa sekä 7 §:n 2 momentin 1—3 ja 5 kohdassa tarkoitetuista toimenpiteistä aiheutuviin perustamiskustannuksiin myönnettävän valtionosuuden

Voimassa oleva laki

Milloin rakennuksen rakentamiskustannukset tai niitä vastaavat kustannukset ylittävät normaalihinnan, valtionosuus ja kuoletuslaina on laskettava normaalihinnasta, jollei valtioneuvosto erityistapauksessa myönnä rahoitusta normaalihinnan ylittävistäkin kustannuksista.

Perustamiskustannuksiin myönnettävän valtionosuuden ja kuoletuslainan saamisen ehtona on lisäksi, että kunta on saanut opetusministeriöltä luvan 2 §:n 3 momentin 1 kohdassa ja 7 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun toimenpiteeseen ryhtymiseen. Lupaa ei kuitenkaan tarvita tässä tarkoitettuun toimenpiteeseen, jos määrätty normaalihintana on valtioneuvoston vuosittain vahvistamaa markkamäärää pienempi.

Ellei lupapäätöksessä ole toisin määrätty, lupa raukeaa, jollei työtä, jota varten lupa on myönnetty, ole aloitettu viimeistään sen kalenterivuoden loppuun mennessä, jonka aikana luvan myöntämisestä on kulunut kaksi vuotta.

14 §

Milloin opetusministeriön lupaa ei tarvita toimenpiteeseen ryhtymiseen, toimitetaan kouluhallitukselle vain toteuttamisohjelma, jossa luonnospiirustusten ja rakennustapaselostusten sijasta on pääpiirustukset ja työselitykset.

Kouluhallitus päättää valtionosuuden ja kuoletuslainan myöntämisestä 1 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden perustamiskustannuksiin tulo- ja menoarviossa osoitetuissa rajoissa.

17 §

Milloin peruskoulu ja lukio toimivat samassa rakennuksessa, luetaan kiinteistön hoito- ja ylläpitokustannuksista kummankin koulun me-

Ehdotus

ja kuoletuslainan saamisen ehtona on, että kunta on saanut opetusministeriöltä rakentamisluvan mainituissa lainkohdissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin ryhtymiseen. Milloin toteuttamisohjelman hyväksyy 12 §:n 2 momentin mukaan lääninhallitus, on toteuttamisohjelman hyväksyminen rakentamisluvan sijasta perustamiskustannuksiin myönnettävän valtionosuuden ja kuoletuslainan saamisen ehtona.

Milloin rakennuksen rakentamiskustannukset tai niitä vastaavat kustannukset ylittävät normaalihinnasta. Milloin *hankeeseen tarvitaan opetusministeriön lupa*, valtioneuvosto voi erityistapauksissa myöntää rahoitusta normaalihinnan ylittäviinkin kustannuksiin.

Jollei lupapäätöksessä ole toisin määrätty, lupa raukeaa, jos työtä, jota varten lupa on myönnetty, ei ole aloitettu viimeistään sen kalenterivuoden loppuun mennessä, jonka aikana luvan myöntämisestä on kulunut kaksi vuotta.

14 §

Milloin lääninhallitus on päättänyt toteuttamisohjelman hyväksymisestä, sen asiana on myös päättää valtionosuuden ja kuoletuslainan myöntämisestä toteuttamisohjelmassa tarkoitettujen toimenpiteiden perustamiskustannuksiin. Valtionosuutta ja kuoletuslainaa ei voida myöntää sellaisen toteuttamisohjelman perusteella, jonka hyväksymisestä on kulunut enemmän kuin kaksi vuotta.

Lääninhallitus voi vuosittain myöntää valtionosuutta ja kuoletuslainaa enintään tulo- ja menoarviossa osoitetuissa rajoissa kouluhallituksen lääninhallitukselle osoittamaa määrärahaziintiötä vastaavasti.

17 §

Milloin peruskoulu ja lukio toimivat samassa rakennuksessa, luetaan *koulun perustamiskustannuksista sekä kiinteistön hoito- ja ylläpi-*

Voimassa oleva laki

noiksi oppilasmäärien suhteen perusteella laskettu osuus.

24 §

Vuosien 1979—1983 aikana hankittavan peruskoulurakennuksen perustamiskustannuksiin myönnettävän valtionosuuden ja kuoletuslainan sijasta kunta, joka sitä haluaa, saa 3 §:ssä tarkoitetun valtionrahoituksen siinäkin tapauksessa, että rakennus ei ole elementtirakenteinen eikä siirtokelpoinen, jos opetusministeriö on myöntänyt tässä tarkoitettua rahoitusta edellyttävän rakennusluvan.

Ehdotus

tokustannuksista kummankin koulun kustannuksiksi oppilasmäärien suhteen perusteella laskettu osuus.

24 §

Vuosien 1979—85 aikana hankittavien peruskoulun huonetilojen ja niissä tehtävistä perusparannuksista sekä mainittuihin hankkeisiin liittyvistä 2 §:n 3 momentissa tarkoitetuista muista toimenpiteistä aiheutuviin perustamiskustannuksiin myönnettävän valtionosuuden ja kuoletuslainan sijasta kunta, joka sitä haluaa, saa 3 §:ssä tarkoitetun valtionrahoituksen siinäkin tapauksessa, että rakennus ei ole elementtirakenteinen eikä siirtokelpoinen, jos opetusministeriö on myöntänyt tässä tarkoitettua rahoitusta edellyttävän rakentamisluvan ja hanke kustannusarvionsa puolesta 13 §:n 2 momentin nojalla kuuluu opetusministeriön luvalla toteutettaviin hankkeisiin.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1982.

Tämän lain voimaantultua valtioneuvosto vahvistaa tarvittaessa sen estämättä, mitä muuten on säädetty, vuotta 1982 koskevien muiden käyttömenojen oppilasta tai asukasta kohti lasketun määrän uudelleen.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki

kunnallisten ja yksityisten oppikoulujen valtionavusta annetun lain 3 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään kunnallisten ja yksityisten oppikoulujen valtionavusta 26 päivänä heinäkuuta 1968 annetun lain 3 a §:ään, sellaisena kuin se on 16 päivänä tammikuuta 1976 annetussa laissa (28/76), uusi näin kuuluva 2 momentti:

Voimassa oleva laki

3 a §

Ehdotus

3 a §

Milloin oppikoulu ja peruskoulu tai kirjasto toimivat samassa rakennuksessa ja rakennustyö

Voimassa oleva laki

Ehdotus

kohdistuu oppikoulun lisäksi peruskoulun tai kirjaston tiloihin, luvan rakentamiseen tai laajentamiseen antaa lääninhallitus, jos hankkeen kokonaiskustannusarvion suuruuden perusteella sen käsittely kunnan peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista sekä lainoista annetun lain 12 §:n 2 momentin nojalla kuuluisi lääninhallitukselle.

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 1982.*
